

EU bör inte vika för utpressningen

2025-07-24

Optional[© Svenska Dagbladet]

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från Retriever eller den enskilde utgivaren.

Klicka här för att läsa artikeln.

04. Svenska Dagbladet torsdag 24 juli 2025

Debatt

Replik | Reformförslag

Trygghet är inte bara en utgiftspost

Timbro varnar för Socialdemokraternas reformförslag, men missar det mest centrala – att trygghetssystemen stärker människor, skapar en bättre fungerande arbetsmarknad och bärddar för investeringar. Det skriver Jacob Eklind, medlem i S-Studenten, i en replik. SvD.se/gwq7XL

Debatt | Biogas

Låt företagen få satsa på biogasen

Sverige sitter på en outnyttjad guldgruva när det gäller biogas, men det krävs minskad byråkrati och enklare processer för att mer biogas ska kunna utvinna. Nya investeringar kan säkra svensk energiförsörjning, skriver Emil Steen och Olle Conman, Moderata ungdomsförbundet. SvD.se/wgqEJP

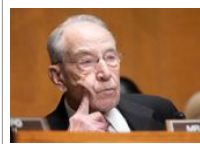

EU bör inte vika för utpressningen

Både kongressen och domstolarna i USA är på väg att underkänna Trumps ensidiga handelsbeslut. EU-länderna bör beakta detta och inte böja sig för Trump, skriver Hans Bergström, aktuell med boken "Trump's Amerika".

Donald Trump på ett möte i Ovala rummet i Vita huset den 16 juli i år. Foto: Alex Brandon/AP

Chuck Grassley är republikansk senator. Foto: AP

”Europeiska Unionen borde allvarligt pröva om det inte är bättre att ta några månaders lidande för att uppnå en långsiktig vinst för alla.

representanthuset har hittills vägrat att ta upp förslaget. De säger sig vilja ge presidenten utrymme för att under en tid förhandla med andra nationer. Förhoppningen hos flertalet republikaner i kongressen har varit att Trump använder sina tullbeslut som taktiskt redskap för en förhandling, som ska leda fram till avtal om sänkta tullnivåer. När det står klart att presidenten tvärtom vill ha bestående höga tullar, ligger lagstiftningen klar att tas upp av kongressen.

Situationen är dynamisk. Under augusti månad är kongressen arbetsfri, så att ledamöterna kan åka hem till sina stater och distrikt. Där kommer de att få höra från många företag vilka förödande effekter Trumps handelsåtgärder har på deras verksamheter. Tullarna kan också börja synas i prisnivåer för de amerikanska familjerna. Under hösten vänds kongressledamöternas blickar mot mellanårsvalet 2026. Om presidentens stöd försvagats i opinionsmätningarna, ekonomin börjar ta skada av handelspolitiken och republikanska kandidater befarar att valförlust hotar, kan också rädslan för att distansera sig från Trump avta.

Om Trump kan visa att hans burdusa agerande har lett till handelsavtal som han kan presentera som gynnsamma för Amerika, då underminerar det motkrafterna. Om, tvärtom, ett så stort och viktigt block som Europa vägrar att finna sig i en utpressares metod, då får andra krafter i USA större möjligheter att göra sig gällande i handelspolitiken, i synnerhet i förhållande till USA:s vänner. EU:s erbjudande om ett frihandelsområde över Atlanten skulle möta sympati.

Små länder tvingas böja sig för mobbaren i Washington. Men Europeiska Unionen, ett block av samma storlek och styrka som USA, borde allvarligt pröva om det inte är bättre att ta några månaders lidande för att uppnå en långsiktig vinst för alla, genom att nu säga nej till Trump och låta honom ensam ta ansvar för konsekvenserna.

Hans Bergström docent i statsvetenskap, före detta chefredaktör för Dagens Nyheter, som nu bor i USA och nyligen har utkommit med boken "Trump's Amerika" (Timbro förlag)

Hellre en dålig uppgörelse än fortsatt osäkerhet. Så lyder ett vanligt mantra i de alltjämt pågående förhandlingarna mellan Europa och USA om tullar och handel. EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen har signalerat en sådan inställning av att böja sig, om än motvilligt, för det råa faktum som heter Donald Trump.

Hållningen är begriplig men alltför kortsiktig. Den tar inte tillräcklig hänsyn till den inre dynamiken i Amerika. Den beaktar heller inte att det inte finns något slut på eftergifter till en utpressare. Gång på gång har Trump visat att man inte kan lita på överenskommelser med honom. Han kan när som helst och hur som helst överge vad som har signerats. Vi rör oss här inte med normala umgängesregler mellan nationer.

Presidentens handelspolitik, och än mer hans burdusa agerande mot även allierade, saknar stöd hos en majoritet av politikerna i kongressen. Trump agerar också i strid med den amerikanska konstitutionen. Men han överrumplar både kongressen och de domstolar som har att upprätthålla konstitutionen. Deras reguljära processer är långsammare än presidentens impulsbeslut.

Den 28 maj kom den amerikanska specialdomstolen för handelsdispyter med ett avgörande som i sammanfattning säger att presidenten inte har rätt att på egen hand och på de grunder han anfört införa världsvida tullar på import till USA.

Konstitutionen fastslår att "All legislative Powers herein granted shall be vested in a Congress of the United States". I sektion 8 av artikel 1 anges vilka dessa befogenheter för kongressen är. Först av allt nämns rätten att besluta om skatter och tullar. Kongressen kan delegera en del uppgifter och befogenheter till presidenten. Men det kan bara ske via lagar med tydliga riktlinjer. Kongressen kan inte överlämna till presidenten att besluta hur som helst om vilka tullar som helst på vilka grunder som helst. Den kan inte delegera sitt grundansvar enligt "the separation of powers", det vill säga USA:s maktbalans.

Trump har åberopat nödläge som skäl för att han på egen hand kan införa långtgående handelsrestriktioner. Men den lag som ger

honom särskilt utrymme att agera i krisituationer (förkortad IEEPA) nämner inte tullar som instrument. Och man inte hävda att handelsunderskott som har gällt för USA under de senaste 50 åren är en specifik och avgränsad händelse, en "emergency".

Domstolarna har också etablerat vad som i USA benämns "the major questions doctrine". Innebörden är att presidenten inte på egen hand kan skapa sig ett utrymme för handlingar med stora konsekvenser, endast genom en personlig tolkning av existerande lagar. Om kongressen verkligen vill se en stor förändring av politiken på ett område, måste den lagstiftande församlingen också tydligt och uttryckligen säga så.

Beslutet i Court of International Trade har av Trumpadministrationen överklagats till en federal appellationsdomstol. Denna håller muntliga hearings i frågan nu i slutet på juli, och kommer sedan med sitt utslag. Frågan landar därefter hos Högsta Domstolen. Bedömare tror att ett avgörande från Högsta Domstolen kan komma kring årsskiftet. Allt tyder på att HD kommer att underkänna Trumps sätt att lättvindigt använda handelsvapnet, såsom stridande mot konstitutionen.

I senaten har åldersmannen Chuck Grassley, republikansk senator från Iowa, introducerat The Trade Review Act of 2025. Den är ett sätt för kongressen att återta makten över handelspolitiken. Om presidenten vill införa nya tullar eller höja existerande tullar, måste han anmäla det till kongressen inom 48 timmar, ange skälen och beskriva konsekvenserna. Kongressen har sedan att inom 60 dagar, via gemensamt beslut mellan senaten och representanthuset, godkänna de nya tullarna – annars faller de.

Grassleys initiativ har fått stöd av en stor del av USA:s näringslivsorganisationer, däribland "the National Farmers Union". Sojoadlarna i jordbruksstaten Iowa drabbas hårt av Trumps handelskrig. Lagförslaget har undertecknats av sex demokratiska senatorer och sex republikanska senatorer, utöver den tungt vägande Chuck Grassley.

Ett motsvarande initiativ har tagits i Representanthuset, även det över partigränsen. De republikanska ledarna för senaten och